

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Ursache Petru,
judecători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,
examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, în cauza penală privindu-i pe

Bîzgan Serghei Ivan, născut la
24 august 1991, originar și domiciliat
în s. Puhăceni, r-l Anenii Noi,

și

Balan Teodor Mihail, născut la
06 octombrie 1992, originar și domiciliat
în s. Puhăceni, r-l Anenii Noi,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.02.2015 - 23.06.2015 (prima instanță);
2. 14.07.2015 - 24.09.2015 (instanța de apel);
3. 16.12.2015 - 16.03.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 23 iunie 2015, Bîzgan Serghei a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i s-a stabilit lui Bîzgan Serghei 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de

dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Balan Teodor în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la Bîzgan Serghei și Balan Teodor în beneficiul părții vătămate Capița Andrei a prejudiciului moral în mărime de câte 5000 lei de la fiecare, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 19 august 2014, aproximativ la orele 23.00, Bîzgan Serghei împreună cu Balan Teodor aflându-se în stradă, în satul Puhăceni, raionul Anenii Noi, ambii acționând cu intenții huliganice însoțite de aplicarea violenței, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, 1-au maltratat pe consăteanul lor, Capița Andrei, lovindu-l cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului, pricinuindu-i vătămare corporală ușoară sub formă de plăgi contuze pe mucoasa buzelor, multiple echimoze și excoriații în regiunea capului, gâtului, corpului, membrilor superioare și inferioare.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Avramov Veaceslav în interesele inculpatului Balan Teodor, de către avocatul Procopovici Augustin în interesele inculpatului Balan Teodor și de către avocatul Capbătut Alexei în interesele inculpatului Bîzgan Serghei.

3.1. În apelul său, avocatul Capbătut Alexei în numele inculpatului Bîzgan Serghei, a solicitat casarea sentinței în partea numirii pedepsei, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea unei hotărâri prin care în privința lui Bîzgan Serghei să fie aplicată o pedeapsă penală sub formă de amendă.

În argumentarea apelului apelantul a invocat că:

- instanța de fond a dat o interpretare eronată probelor administrate, nu a reținut circumstanțele atenuante în privința inculpatului Bîzgan Serghei și nu a reținut faptul că inculpatul a recunoscut vina, întocmind în acest sens o cerere privind examinarea cauzei în baza prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală;

- instanța nu a reținut faptul că inculpatul se căiește sincer în cele comise, și-a cerut scuze public de la partea vătămată, a recunoscut în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată și este de acord să recupereze paguba materială și morală;

- infracțiunea a fost săvârșită pînă a fi condamnat în altă cauză și instanța de fond corect a aplicat prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, însă incorect a apreciat faptul că inculpatul a săvârșit infracțiunea în termenul de probă.

3.2. În apelul său, avocatul Avramov Veaceslav în numele inculpatului Balan Teodor, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Balan Teodor, invocînd faptul că potrivit declarațiilor martorilor Plamadeala Ala și Gonciar Petru aceștia nu au văzut că Balan Teodor să-i fi aplicat lovituri lui Capița Andrei, iar ultimul în ședința de judecată a declarat că doar

presupune că lovitura a venit din partea lui Balan Teodor fapt ce pune la îndoială declarațiile părții vătămate căci la baza acuzării pot sta doar declarațiile fixe și nu careva presupuneri mai ales că Bîzgan Serghei declară că nu a văzut în întuneric ca Balan Teodor să-i fi aplicat careva lovituri asupra lui Capița Andrei.

3.3. Avocatul Procopovici Augustin în numele inculpatului Balan Teodor a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de aplicarea pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care lui Balan Teodor să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, non privativă de libertate, invocînd faptul că pedeapsa privativă de libertate este una prea aspră în raport cu personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei. Inculpatul Balan Teodor a recunoscut vina în cele incriminate și se căiește sincer în cele comise, este pentru prima dată cînd încalcă legea, se caracterizează pozitiv în societate, dorește să recupereze prejudiciul cauzat părții vătămate și să se împace cu aceasta. Apelantul mai menționează că inițial Balan Teodor nu a recunoscut vina deoarece fiind pentru prima dată în contact cu organele de ocrotire a normelor de drept îi era frică, de asemenea nu dorea ca părinții săi să afle despre comportamentul său deoarece pînă atunci nu le-a cauzat careva neplăceri.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015 au fost admise apelurile declarate, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, inclusiv din alte motive decît cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Bîzgan Serghei și Balan Teodor au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal cu stabilirea următoarelor pedepse:

- lui Bîzgan Serghei i-a fost aplicată pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 12 000 lei.

Potrivit art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul total al pedepselor aplicate, definitiv i s-a stabilit lui Bîzgan Serghei 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 12 000 lei, pedepse care se vor executa de sine stătător;

- lui Balan Teodor i-a fost numită pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 10 000 lei.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia, că inculpații Balan Teodor și Bîzgan Serghei au săvîrșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectîndu-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a conchis că vinovăția inculpaților Balan Teodor și Bîzgan

Serghei în săvârșirea faptei prejudiciabile reținute și-a găsit deplină confirmare în ședința de judecată prin probele administrate și expuse în sentință.

În ceea ce privește apelurile declarate de către avocați în numele inculpaților instanța de apel a constatat că pentru a pronunța sentința, prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept, însă sentința este criticabilă în aspectul aplicării pedepsei cu închisoare ca fiind una prea aspră.

Astfel, instanța de apel analizând motivele apelurilor în raport cu faptele comise, personalitatea inculpaților ambii anterior pînă la comiterea crimei nu au fost judecați, Bîzgan Serghei a fost condamnat pentru o altă infracțiune după ce a comis fapta incriminată în cauza dată, ambii au recunoscut vina pentru faptele comise, au restituit daunele părții vătămate, se căiesc sincer de cele comise, au încredințat în fața instanței că au înțeles greșeala comisă, în concluzie instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpaților Balan Teodor și Bîzgan Serghei nu a ținut cont de cuantumul circumstanțelor atenuante stabilind inculpaților pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală fără a analiza posibilitatea numirii unei pedepse mai blînde, conform limitelor sancțiunii legii și alternativelor de aplicare a altor pedepse, decît închisoare, conform căreia au fost recunoscuți vinovați, ori instanța era obligată a motiva din care considerente nu a fost posibil aplicarea pedepsei cu amendă ținînd cont de gradul pericolului social al faptei comise, de personalitatea inculpaților și atitudinea părții vătămate cu referire la faptele întîmplate.

Astfel, instanța de apel a conchis că prin concluziile eronate expuse în sentință, de către instanța de fond a încălcat dreptul inculpaților la o sentință legală și întemeiată, drept prevăzut de art. 7, 384 Cod de procedură penală, fapt ce impune necesitatea aplicării unei pedepse mai blînde.

Totodată, instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 7, 61, 75 Cod penal, că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților cît și a altor persoane, că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, ținînd cont de circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, că inculpații au săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, că au recunoscut vina și se căiesc sincer de cele comise, mai mult, partea vătămată careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpați nu are, astfel nu este rațional ca inculpații să execute pedeapsa stabilită și urmează să dispună față de Bîzgan Serghei și Balan Tudor aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

Astfel, cu referire la speță, ținînd cont și de faptul că inculpatul Bîzgan Serghei a comis infracțiunea prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 19.08.2014 pînă la pronunțarea sentinței Judecătoria Anenii Noi din 11.12.2014 prin care a fost condamnat conform art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu suspendarea

executării pedepsei închisorii, stabilindu-i termen de probă de 3 ani, astfel instanța de apel găsește necesar prin prisma prevederilor art. 87 alin. (2) Cod penal și în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1), (2), (3) și (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul total a pedepselor numite, ne găsind temei de absorbție a pedepsei mai ușoare de către pedeapsa mai severă a-i numi pedeapsă închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport și amendă în folosul statului, pedepsele principale care vor fi executate de sine stătător.

Instanța de apel a conchis că ținând cont de gradul pericolului social al faptelor comise, de personalitatea inculpatului Bîzgan Serghei, consideră posibil de aplicat față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal, iar corectarea acestuia este posibilă fără a fi privat de libertate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, invocând temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocând următoarele motive:

- instanța de apel a aplicat pedeapsa individualizată contrar prevederilor legale, care potrivit art. 427 alin. (1) pct.10 Cod de procedură penală, constituie temei pentru recurs;

- instanța de apel la emiterea deciziei a ignorat prevederile art. 61 Cod penal, iar aceasta s-a soldat cu numirea pedepsei neechitabile, astfel stabilind inculpaților pedeapsa sub formă de amendă, pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane;

- instanța de apel s-a limitat doar la descrierea prevederilor art. 7, 75 Cod penal, fără a face referire la argumentele care au servit la invocarea acestor temeuri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevede că: „Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată”, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel;

- instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele atenuante, dar pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu faptele comise și consecințele acesteia, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise, ignorând prevederile art. 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod;

- concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpaților sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale;

- instanța de apel nu a luat în considerație că inculpații au săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, pentru care legea penală prevede o pedeapsă cu închisoarea pe un termen de pînă la 5 ani, totodată inculpații atît în cadrul urmăririi penale, cît și în cadrul cercetării judecătorești au dat dovadă de un comportament arogant, negînd comiterea infracțiunii incriminate;

- instanța de apel la aplicarea pedepsei nu a luat în considerație și faptul că inculpatul Bîzgan Serghei se caracterizează negativ la locul de trai, paguba pricinuită părții vătămate a restituit-o în instanța de apel, anterior a fost condamnat pentru fapte de huliganism, iar infracțiunea de care se învinuiește a comis-o la 19.08.2014, deci pînă la pronunțarea sentinței Judecătorei Anenii Noi din 11.12.2014 prin care a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani cu suspendarea executării pedepsei închisorii stabilindu-i termen de probă de 3 ani;

- instanța de apel la aplicarea pedepsei inculpatului Balan Teodor nu a luat în considerație faptul că ultimul pe tot parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești nu a recunoscut vina, deși vinovăția acestuia a fost confirmată pe deplin prin probele cercetate și administrate în cadrul cercetării judecătorești, prin declarațiile părții vătămate, martorului Gonciar Piotr care indică nemijlocit la acesta;

- în instanța de apel inculpații pentru ași ușura situația și-au recunoscut vina, chiar dacă nu au manifestat o căință sinceră, recunoscînd vina doar, pentru a primi o pedeapsă mai blîndă. Din aceleași motive aceștia au și restituit paguba, fără a conștientiza caracterul prejudiciabil a faptelor comise;

- instanța de apel stabilindu-le inculpaților o pedeapsă sub formă de amendă nu a luat în considerație nici acel fapt că inculpații nu sunt angajați în cîmpul muncii și ar crea dificultăți la executarea acesteia, pedeapsa cu amendă este prea blîndă și nu-și va atinge scopul de corectare a inculpaților, corectarea lor e posibilă numai cu stabilirea pedepsei penale sub formă de închisoare reală;

- instanța de fond la pronunțarea sentinței corect a individualizat pedeapsa luînd în calcul circumstanțele atenuante și cele agravante, stabilind că scopul pedepsei penale poate fi atins doar cu privarea acestora de libertate, stabilindu-le inculpaților o pedeapsă sub forma de închisoare în limitele sancțiunii normei incriminate.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide, că acesta este vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal menționează că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale – temei care nu și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Referitor la argumentul acuzatorului de stat privind stabilirea unei pedepse prea blânde de către instanța de apel, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat, or potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, iar în coroborare cu prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală trebuie stabilită într-o asemenea dozare, încât să fie asigurată atingerea scopului legii penale, și anume, capacitatea de corijare și reeducare a inculpatului.

La caz, instanța de recurs este solidară cu soluția adoptată de către instanța de apel, reținând în acest sens corectitudinea examinării multilaterale a tuturor circumstanțelor prezente la cauză, care au determinat stabilirea echitabilă a categoriei și mărimea pedepsei numite inculpaților Bîzgan Serghei și Balan Teodor.

În atare situație, Colegiul consideră că instanța de apel just a apreciat că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75, Cod penal, aplicînd pedeapsa greșit individualizată în raport cu prevederile legii penale, care reglementează pedeapsa, scopul acesteia și individualizarea ei.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 287 alin. (2) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 400 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani. Astfel, potrivit art. 75 alin. (2) Cod penal, prima instanță trebuia să motiveze aplicarea pedepsei mai aspre - închisoarea, lucru care nu s-a făcut.

Această cerință este o modalitate de individualizare a categoriei pedepsei în cazul în care sancțiunea articolului respectiv prevede pedepse alternative. Individualizarea categoriei pedepsei în acest caz se începe de la pedeapsa cea mai blândă, care întotdeauna este înscrisă prima în sancțiune conform ierarhiei pedepselor legiferate în art. 62 Cod penal. La individualizarea categoriei pedepsei, instanța de judecată trebuie să țină cont de criteriile prevăzute de art. 75 alin. (1) Cod penal și scopurile pedepsei prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal.

Instanța de judecată, contrar cerinței enunțate, n-a argumentat în sentință motivul neaplicării unei pedepse mai blânde prevăzute de lege în sancțiunea articolului respectiv, blândețea pedepsei nefiind aplicată conform ordinii categoriilor pedepselor specificate în art. 62 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal reține că, instanța de fond nu a argumentat motivul aplicării celei mai aspre pedepse din rîndul celor alternative prevăzute în sancțiunea normei incriminate, mai indicînd greșit că inculpatul Bîzgan Serghei a comis infracțiunea în termen de probă și că anterior a mai comis acte de huliganism.

Mai mult de atît, aplicarea pedepsei închisorii nu a avut un suport probant convingător, fiind invocate la general prevederi ale dreptului material, nefiind atestate circumstanțe agravante cît și atenuante pe cauză.

Instanța de recurs conchide că omisiunea instanței de fond de a motiva inoportunitatea aplicării unei pedepse mai blînde decît cea a închisorii, și lipsa unei argumentări convingătoare asupra necesității aplicării pedepsei închisorii în privința inculpaților Bîzgan Serghei și Balan Teodor, echivalează cu o individualizare deficitară a pedepsei care nu poate fi reținută de către instanța de recurs.

Reieșind din concluziile statuate mai sus, Colegiul penal ajunge la concluzia că pedeapsa stabilită inculpaților Bîzgan Serghei și Balan Teodor de către instanța de apel este una echitabilă, legal individualizată și proporțională gravității faptei comise, iar în asemenea situație, se impune soluția inadmisibilității recursului procurorului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, în cauza penală privindu-i pe **Bîzgan Serghei Ivan și Balan Teodor Mihail**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **07 aprilie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin